

Evangelhia zilei de duminică: Vameșul și fariseul

Evangelhia pentru a 30-a duminică din Timpul de peste an (Ciclu C) și comentariu la evanghelie: „Oricine se înalță pe sine va fi umilit, iar cel care se umilește va fi înălțat”. Isus schițează cu contururi atât de marcate aroganța fariseului încât nimeni nu ar vrea să semene cu el, ci mai degrabă cu vameșul smerit.

Evangelhie (Lc 18,9-14)

A mai spus această parabolă unora care se credeau dreți și-i

disprețuiau pe alții: „Doi oameni au urcat la templu ca să se roage: unul era fariseu, iar celălalt vameș.

Fariseul, stând în picioare, se ruga în sine astfel: «Dumnezeule, îți mulțumesc că nu sunt ca ceilalți oameni: hrăpăreți, nedrești, adulteri, sau chiar ca vameșul acesta. Eu postesc de două ori pe săptămână, dau zeciuială din ceea ce câștig».

Vameșul, în schimb, stând departe, nici măcar nu îndrăznea să-și ridice ochii spre cer. Își bătea pieptul zicând: «Dumnezeule, îndură-te de mine păcătosul!» Vă spun că a coborât la casa lui îndreptățit mai degrabă acesta decât celălalt; căci oricine se înalță pe sine va fi umilit, iar cel care se umilește va fi înălțat”.

Comentariu la Evanghelie

Cu parabola fariseului și a vameșului care se suie în Templu să se roage, Isus ne învață din nou despre smerenie, virtute esențială pentru a ne raporta la Dumnezeu și la semenii noștri și „dispoziție necesară pentru a primi darul rugăciunii”, după cum amintește Catehismul Bisericii (nr. 2559).

Contrastul dintre cele două personaje ale parabolei este izbitor și provocator, mai ales pentru că, în opinia publică din acele vremuri, figura unui fariseu sintetiza modelul virtuții și al instruirii, în timp ce simplul nume de vameș era sinonim cu păcătosul (cf. de ex. Luca 5,30) și erau etichetați ca necurăți pentru că lucrau pentru păgâni.

Isus îl prezintă pe fariseul mândru de sine și cu trăsături aproape comice: se roagă „rămânând în

picioare” și mai înainte decât vameșul; se adresează lui Dumnezeu într-un mod grandilocvent; trece în revistă lista meritelor sale împlinite chiar dincolo de cele prescrise, cum ar fi posturile sale; și trăiește într-o comparație constantă cu alții, pe care îi consideră inferiori. Fariseul crede că se roagă, dar în realitate trăiește un monolog „în sinea lui”, căutându-și satisfacția personală și închizându-se acțiunii lui Dumnezeu.

În schimb, vameșul stă departe și cu privirea plecată, pentru că se simte nedemn să se adreseze Domnului său; și în rugăciunea lui își bate pieptul, ca și cum ar vrea să rupă duritatea inimii și să lase să intre iertarea lui Dumnezeu. După cum notează sfântul Augustin, „deși conștiința îl îndepărta de Dumnezeu, cucernicia lui îl apropia de El”[1].

Isus schițează cu contururi atât de marcate aroganța fariseului încât

nimeni nu ar vrea să semene cu el, ci mai degrabă cu vameșul smerit. Cu toate acestea, ne pândește o formă asemănătoare de aroganță, deși se poate prezenta mai subtil, care se poate infiltra în comportamentul nostru și în felul nostru de a ne ruga. Sfântul Ioan Gură de Aur comenta astfel acest pasaj: „Căci așa cum smerenia biruie povara păcatului și, ieșind din sine, ajunge până la Dumnezeu, tot așa mândria, prin greutatea pe care o are, scufundă dreptatea. De aceea, chiar dacă faci o mulțime de fapte bune, dacă crezi că te poți lăuda cu ele, vei pierde rodul rugăciunii tale. Dimpotrivă, chiar dacă porți în conștiința ta povara a o mie de vinovății, dacă te crezi cel mai mic dintre toți, vei căpăta multă încredere în Dumnezeu” [2].

Isus spune că vameșul a coborât îndreptățit, pe când fariseul nu. Astfel arată rodul care se obține prin adevărata viață de evlavie:

îndreptățirea, care în această parabolă s-ar putea traduce ca arta de a fi plăcut lui Dumnezeu, și care nu constă atât în a ne simți siguri și mai buni prin împlinirea exactă a unor norme, ci mai degrabă în a ne recunoaște în fața lui Dumnezeu sărăcia noastră de fapte, nevoia de mila Sa și chemarea de a-i iubi pe alții așa cum Dumnezeu îi iubește.

Din parabolă obținem un mijloc sigur pentru a evita aroganța în viața noastră de evlavie: va fi smerită și plăcută lui Dumnezeu dacă ne conduce către frecvenți acte de contriție și către iubirea celorlalți. Va fi arogantă și neroditoare dacă ne face să ne simțim siguri în privința propriilor noastre împliniri și ne conduce către frecvente judecăți critice față de ceilalți. După cum explică Papa Francisc, „nu este de ajuns, așadar, să ne întrebăm cât ne rugăm, trebuie să ne întrebăm și cum ne rugăm, sau mai bine, cum

este inima noastră: este important să o examinăm pentru a-i evalua gândurile, sentimentele și pentru a extirpa aroganța și ipocrizia”[3] . Pentru a evita acest rău al sufletului, în timp ce încercăm să ne îmbunătățim și să trăim cu un adevărat cunoaștere de sine, ne poate fi de folos ceea ce a scris Sf. Josemaría: „Nu înseamnă lipsă de smerenie a-ți recunoaște progresele sufletești. — Astfel vei putea mulțumi lui Dumnezeu. — Dar nu uita că ești un biet sărac ce poartă un costum frumos... de împrumut”[4].

[1] Sfântul Augustin, De verb. Dom. Serm. 36.

[2] Sfântul Ioan Gură de Aur, Serm. „De fariseo et de publicano”.

[3] Papa Francisc, Audiența, 1 iunie 2016.

[4] Sf. Josemaría, *Drum*, nr. 608.

Pablo M. Edo

.....

pdf | document generat automat din
[https://opusdei.org/ro-ro/gospel/
evanghelia-zilei-de-duminica-vamesul-
si-fariseul/](https://opusdei.org/ro-ro/gospel/evanghelia-zilei-de-duminica-vamesul-si-fariseul/) (03.03.2026)